

Φυσιογνωμίες της Χαρδακιώτισσας στις πρώτες δεκαετίες του αιώνα μας

Στην συνέχεια περιγραφής Φυσιογνωμιών στην Χαρδακιώτισσαν Κυθρέας σε προηγούμενες εκδόσεις της Ελεύθερης Κυθρέας, δίδομεν τώρα στοιχεία για τον Γιαννάτζην Χ" Νικόλα και τα αδέρφια του.

Ο Γιαννάτζης Χ" Νικόλα γεννήθηκε στην Συρκανιάν το 1875. Ήταν γιός του Χ" Νικόλα Χριστοφή και της γυναίκας του Θέκλας που ήταν μια από τες μεγάλες και πιο γνωστές οικογένειες στην Συρκανιάν. Ο Χ" Νικόλας ήταν αδελφός της Χ" Μαριούς πούταν παντρεμένη με τον Χ" Χρίστον, πατέρα των νεωτέρων Παύλου, Μάκη, και Λοΐζου Χ" Χρίστου και των Αγγελίκας Μούρκου, Χρυσταλλούς Ατταλίδη, Ελεγκούς Λούκα και της Αννικούς Γρηγόρη πούναι τώρα όλοι πεθαμμένοι. Ήταν επίσης αδελφός της Χ" Ελένης γυναίκας του Γιαννακού Παπά Ζαχαρία πατέρα της Αγάθης Γεωργίου Μακρή, του Αδάμου Γιαννακού και της Μαρίτσας πού' ταν παντρεμένη στην Χρυσίδα.

Ο Γιαννάτζης Χ" Νικόλα παντρεύτηκε στην Χαρδακιώτισσα με την Μελανήν Καραολιά και δημιούργησαν οικογένειαν από 7 παιδιά όλα κορίτσια. Από τα 7 παιδιά τα δυό πέθαναν (Χρυσταλλού και Μαρίτσα) τα δε άλλα 5, Ελένη, Θέκλα, Αγγελικη, Άννα και Ιουλία είναι αποκαταστημένα και ζουν τώρα στην προσφυγιάν εκτός από την Θέκλαν η οποία είναι εγκατεστημένη από χρόνια στην Νέαν Υόρκην της Αμερικής.

Το σπίτι των οικογένειας ήταν κοντά στην πλατειάν των καφενείων της ενορίας ακριβώς έναντι του καφενείου της παλιάς εταιρείας και στο πίσω μέρος του σχολικού κήπου του δημοτικού της Χαρδακιώτισσας. Ο Γιαννάτζης είχε κουπάδι από αίγες, ήταν κτηματίας, προπαντός σε «τερασάρκα» στις πλαγές του Πενταδακτύλου στα δεξιά της κακοσκάλας του δρόμου από την Συρκανιά προς το καθαυτό Πενταδάκτυλον. Εδώ είχαν και την μάντραν του για το κουπάδιν του τες δε αίγες του συνήθως τες πότιζεν στον ποταμόν στην μικρήν πλατεία πού' ναι γνωστή σαν πλατεία του

«Σμιαήλη». Επιπρόσθετα τες Κυριακές και γιορτές ήταν κασάπης δια σφακτινά και χοίρους, τα οποία ετοιμάζε στο σπίτι του και με το γαδούριν του τα μετέφερνεν για πώλησιν στο καφενείον του Παυλή Λευτέρη κοντά στην εκκλησία της Αγίας Μαρίνας πούταν το κρεοπωλείο του κάτω από τον πλάτανον του καφενείου.

Ο Γιαννάτζης ήταν πολύ θρησκευόμενος όπως όλοι σχεδόν της ηλικίας του και πάντα βοηθούσεν τους ψάλτες ή διάβαζεν ευχές και τον απόστολον κατά την λειτουργίαν στην εκκλησίαν. Ήταν ευγενέστατος, και καλοκάγαθος, πάντοτε με το χαμόγελο στο στόμα, και αγαπητός σ' όλους τους συνεργάτες. Τον έβλεπες πάντα το απόγευμα όταν κουρασμένος στρεφόταν από την δουλειά του στο βουνόν να κατεβαίνει από το σπίτι του, πούταν στον ανηφορικόν δρομίσκον προς την κατοικίαν του παπά Βασίλη, και να κάθεται στο καφενείον και να απολαμβάνει το καφέν του και τον αργιλέ του.

Τον θυμάμαι πάντα όταν περνούσε από τον δρόμο, στην άκρη του οποίου καθόταν ο πλούσιος της ενορίας Μιχάλης Ατταλίδης ο οποίος ήταν μυρωδικός του κουμπάρου (του βάφτισε ένα παιδί) σηκωνόταν για να τον χαιρετήσει και να ξανακαθίση όταν πια είχαν περάσει. Πέθανε το 1967.

Ο Γιαννάτζης Χ" Νικόλα είχε τα εξής αδέρφια:-

Τον Χριστοφήν Χ" Νικόλα. Και αυτός είχεν κουπάδι από αίγες και κτήματα με τερατοίς στο βουνό όπως και ο Γιαννάτζης. Παντρεύτηκε την Ελένην από οικογένεια στο Έξω Μετόχι. Είχαν πέντε παιδιά. Τον Μιχάλη ο οποίος πέθανε νωρίς στα 20 χρόνια του. Ήπασχεν από μια πρωτόγνωρη ασθένειαν για την Κυθρέαν. Η κεφαλή του εξογκώνετον από μικρός και το σώμα του εφαινόταν ατροφικό και έμεινε στο στρώμα αδύναμος για να περπατά σόλην την ζωήν του. Από τα άλλα παιδιά του Χριστοφή (ο οποίος ήταν και ο τατάς του γράφοντος) ο Νικόλας παντρεύτηκε στην Χαρδακιώτισ-

σα, και ο ειδικός χειρούργος ουρολόγος του γενικού Νοσοκομείου Χρυσούλης Χριστοφή είναι γιός του. Ο Νικόλας έμεινε το 1974 εγκλωβισμένος στο χωριό και είναι γενικά γνωστό πως σκοτώθηκε από τους Τούρκους που κατάλαβαν το χωριό. Τα άλλα παιδιά του Χριστοφή είναι η Χρυσταλλού η οποία είναι κατεστημένη στο Λονδίνο από χρόνια όπου παντρεύτηκε με Κύπριον από τον Καλοπαναγιώτην. Ο Κωστής πού ναι σήμερα εργολάβος οικοδομών και η Κυριακού που και οι δύο ζουν σήμερα στην Λευκωσίαν. Με το γάμο του ο Χριστοφής έπλεξεν με συγγενείς της γυναίκας του οι οποίοι φαίνεται πως ήταν εγκληματίες και εις μίαν σοβαρήν κλοπήν στο τούρκικο χωριό τα Κνώδαρα βρέθηκε αναμειγμένος και καταδικάστηκε σε φυλάκισην. Η γυναίκα του μετά την φυλάκισην του εργάστηκε σκληρά και με αυτοθυσίαν κράτησε την οικογένειαν μέχρι την αποφυλάκισην του αντρός της.

Μ' όλα τα πιο πάνω ο Χριστοφής ήταν αγαπητός και εκτιμάτο στο χωριό, γιατί η συμπεριφορά του στο χωριό ήταν πάντα άψογη υπερασπίζοντας και βοηθώντας πάντα τους αδυνάτους μέχρι τον θάνατον του που συνέβη λίγα χρόνια πριν της εισβολής.

Ένας άλλος αδελφός του Γιαννάτζη ήταν ο Χ' Σοφόκλης Χ' Νικόλα που παντρεύτηκε μέσα στην ενορία του την Συρκανιάν με την συνενοριάτισσα του Μελούν και το σπίτι τους ήταν στην συνοικίαν των «πλατανουδιών» στην Συρκανιά. Είχεν 6 παιδιά, την Ανάσταν που παντρεύτηκε και εγκαταστάθη στο Λονδίνο, τον Νίκον, Ανδρέα, Ζωήν, Γιανούλλαν και Θέκλαν. Ο Χ' Σοφόκλης έμεινε γνωστός στο χωριό σαν αρχαιολόγος. Είχεν μανιάν με τις αρχαιότητες και τα παλαιά βιβλία. Έκαμεν επίσημες και ανεπίσημες ανασκαφές σε πολλές περιοχές προπαντός στο Πλατάνι κοντά στον Κοκκινόγκρεμο και ήταν γνωστό ότι εμπρορεύετο αρχαία ευρήματα σε ανασκαφές.

Ο Γιαννάτζης Χ' Νικόλα είχε και δυο αδελφές την Βικτωρούν η οποία ήταν η πρώτη γυναίκα του Κωστή Χ' Γιακουμή που κατοικούσαν στον κεφαλόβρυσον έναντι της Μαρωνιτικής εκκλησίας του Αγίου Αντώνη. Η Βικτωρού σκοτώθηκε ενωρίς μέσα στα χρόνια του 1920 αφού κρέμησεν

πάνω στον Κοκκινόγκρεμον πάνω από τον κεφαλόβρυσον της Κυθρέας όπου πήγεν για να μαζεύσει «χωστές». Ο Κωστής Χ' Γιακουμής και η Βικτωρού είχαν πέντε παιδιά, την Χρυσταλλού και Ανδρέα (που είναι πεθαμένοι τώρα) και την Άννα, Νικόλα και Αντώνη. Μετά τον θάνατον της Βικτωρούς ο Κωστής Χ' Γιακουμή παντρεύτηκε δεύτερη φοράν και ο Σπύρος Χ' Γιακουμής που πέθανε σε βασανιστήρια των Άγγλων και Τούρκων κατά τον απελευθερωτικό αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-1959 και του οποίου τιμητική στήλη εστήθη στην πλατείαν Κεφαλοβρύσου είναι εγγονός του.

Η δεύτερη αδελφή του Γιαννάτζη Χ' Νικόλα ήταν η Αγγελού που παντρεύτηκε επίσης στην Χαρδακιώτισσαν με τον Καλλήν γνωστόν κτηματιάν και ασβεστοποιόν. Και αυτή η οικογένεια με πολλά παιδιά. Ο αναγνώστης προπαντός ο νεώτερος θα πρόσεξε ότι όλες οι οικογένειες που δίδονται στις περιγραφές φυσιογνωμιών είναι πολύτεκνες. Αυτό ήταν συνηθισμένο στις παλιές οικογένειες γιατί τότε δεν υπήρχαν οι γνώσεις ή και ήτο δυνατόν για οικογενειακόν προγραμματισμόν γεννήσεων, γιατί οιαδήποτε σκέψις προλήψεως ή αποβολής ήταν, αλλά προπαντός κάθε ένας, το θεωρούσεν βαρύ αμάρτημα. Ο Καλλής και η Αγγελού είχαν 7 παιδιά. Τον Ζαχαριάν, Χρυσταλλούν και Ανδριανούν (όλοι τώρα πεθαμένοι) και τον Παναήν, Νικόλαν Αναστασίαν και Ελένην. Ο πιο πάνω αναφερόμενος Ζαχαρίας είναι ο πατέρας του σημερινού βιομήχανου ενδύσεως Γ. Καλλής.

Κ. Χώπλαρος

Συνέχεια από 85 σελίδα

καταπίεση των μειονοτήτων στην Τουρκία και ιδιαίτερα στην γενοκτονία των Αρμενίων και των Κούρδων. Επίσης στον Τούρκο πρέσβη, απάντησαν, με επιτυχείς και βάσιμες παρεμβάσεις τους, σύμφωνα με τις οδηγίες των μονίμων αποστολών τους στη Γενεύη, οι κ.κ. Καγκελάρης (Έλληνας παρατηρητής) και Γιάγκου (Κύπριος παρατηρητής).